

Assen, 14 mei 2019
Ons kenmerk 201803545-00821425

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHÉ INZAKE ONTHEFFING OP BASIS VAN HOOFDSTUK 3 VAN DE WET NATUURBESCHERMING (WNB)

Ontheffinghouder : Actium
Activiteit : Verduurzaming van woningen
Locatie : Gemeente Meppel, Westerveld, De Wolden, Noordenveld, Midden-Drenthe (zie bijlage 2 en 3)

Deze ontheffing wordt verleend voor de periode vanaf het moment van afgifte tot en met 31 december 2020.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Drenthe (GS) hebben besloten op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een ontheffing te verlenen aan Actium voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1 lid 2 en artikel 3.5 lid 2 en lid 4 van de Wnb waar het gaat om het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van huismussen, gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuizen en laatvliegers en het opzettelijk verstoren van gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuizen en laatvliegers.

De aanvraag voor artikel 3.1 lid 4 van de Wnb wordt afgewezen omdat er geen sprake is van verstoring die een wezenlijke invloed heeft op de staat van instandhouding van de huismus (artikel 3.1 lid 5 van de Wnb). Daarnaast wordt de ontheffing afgewezen voor artikel 3.5 lid 2 en lid 4 van de Wnb voor wat betreft deze ziet op de kraamverblijven van laatvliegers en van gewone dwergvleermuizen.

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

- 1.1 De ontheffing wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.
- 1.2 Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag en zoals beschreven in het Activiteitenplan Woningverduurzaming Actium (Ecogroen, 29 maart 2019) en de daarbij horende bijlagen worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- 1.3 De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de Provincie Drenthe indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
- 1.4 Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- 1.5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

- 1.6 De ontheffinghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk 7 dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de Provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl.

2. Specifieke voorschriften

Huismus

- 2.1 De werkzaamheden aan de woningen in Zuidwolde waar huismusnesten zijn aangetroffen, dienen buiten het broedseizoen van de huismus (maart t/m augustus) uitgevoerd te worden. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus.
- 2.2 Na afloop van de werkzaamheden dienen de betreffende woningen weer geschikt te zijn voor de huismus. Dit wordt gerealiseerd door over de gehele lengte van de woningen vogelvides te plaatsen.

Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger

- 2.5 Een week voorafgaand aan de werkzaamheden dienen de paar- en zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger ontoegankelijk te worden gemaakt door middel van het plaatsen van 'exclusion flaps'.
- 2.6 De werkzaamheden worden binnen enkele dagen uitgevoerd waarbij de woningen in totaal niet langer dan twee weken ongeschikt zijn voor vleermuizen.
- 2.7 Na afloop van de werkzaamheden dienen er per aangetaste verblijfplaats, twee verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger gerealiseerd te worden (zie Activiteitenplan, Ecogroen, 29 maart 2019). Hiervan wordt één verblijfplaats op dezelfde locatie aangebracht als het huidige verblijf is aangetroffen, waarbij de invliegopening gehandhaafd blijft. Het andere verblijf wordt in een andere gevel zo dicht mogelijk bij de huidige verblijfplaats gerealiseerd. Deze verblijfplaats dient binnen een straal van 200 meter van het plangebied en op minimaal 3 meter hoogte opgehangen te worden met een vrije aan-en afvliegroute.
- 2.8 De ontheffinghouder dient binnen 4 maanden na afgifte van de ontheffing een monitoringsplan voor bovengenoemde verblijven op te stellen en ter goedkeuring toe te sturen aan vth@drenthe.nl. Hierin dienen in ieder geval de zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger opgenomen te worden.

3. Overige voorschriften

- 3.1 Voorafgaand aan de werkzaamheden dient een ecologisch deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend een training te geven aan alle uitvoerders van voor deze ontheffing relevante werkzaamheden. Deze training omvat in ieder geval het volgende:
- wijze van ongeschikt maken van de woningen voor beschermde soorten
 - wijze van het plaatsen van de alternatieve en de permanente verblijfplaatsen
- 3.2 Naast deze training dient er een wekelijkse controle door ecologische deskundige uitgevoerd te worden en schriftelijk te worden vastgelegd. Deze ecologische vrijgave dient op de locaties beschikbaar te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde ambtenaren.
- 3.3 Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren. In dat geval dient de ontheffinghouder, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

4. Zorgplicht

- 4.1 De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.
- 4.2 In navolging van het voorgaande voorschrift dient de ontheffinghouder rekening te houden met het broedseizoen van vogels. De werkzaamheden dienen zoveel mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dient een deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied te controleren op in gebruik zijnde nesten. Als er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Het plangebied moet hiervoor worden vrijgegeven door de deskundige.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

A. Venekamp,
Teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Afschrift aan:

- het College van Burgemeester en Wethouders van Meppel (digitaal)
- het College van Burgemeester en Wethouders van Westerveld (digitaal)
- het College van Burgemeester en Wethouders van De Wolden (digitaal)
- het College van Burgemeester en Wethouders van Noordenveld (digitaal)
- het College van Burgemeester en Wethouders van Midden-Drenthe (digitaal)

Bezwaar

Belanghebbenden die het niet eens zijn met dit definitieve besluit, kunnen binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure zie <http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften>.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 30 november 2018 hebben wij een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de wnb van Adviesbureau Ecogroen namens Actium (hierna ontheffinghouder). Op 15 en 29 maart 2019 heeft de ontheffinghouder ons, naar aanleiding van de door ons gestelde vragen, aanvullende informatie toegestuurd. Het project betreft de isolatie van woningen in verschillende dorpen in Drenthe (zie bijlage 2). De ontheffinghouder heeft een ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1 lid 2 en 4 en artikel 3.5 lid 2 en lid 4 van de Wnb voor de volgende soorten: huismus, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Voor wat betreft de verboden zien op kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger en van de gewone dwergvleermuis wordt de aanvraag op dit moment afgewezen. Er is afgesproken met Actium dat zij voor deze verblijven een alternatief plan van aanpak ten aanzien van de compensatie zullen aanleveren. Dit geldt ook voor drie zomerverblijven van de laatvlieger (zie bijlage 3). Hiervoor zal een nieuwe ontheffing worden aangevraagd.

2. Wettelijk kader

2.1 Vogelrichtlijn

De huismus is een beschermde inheemse vogelsoort als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

- Op grond van artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Op grond van artikel 3.1 lid 4 van de Wnb is het verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- Op grond van artikel 3.1 lid 5 van de Wnb is het verbod, bedoeld in het vierde lid, niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het nest van een vogel, zoals bedoeld in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is de plaats die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en het grootbrengen van de jongen, voor zover het geen nestvlieder betreft. Ook de inhoud en de functionele omgeving van het nest moeten worden beschermd voor zover het broedsucces hiervan afhankelijk is. Artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. Nesten van de huismus zijn op basis van vaste jurisprudentie bovendien jaarrond beschermd. Dit houdt in dat ook buiten het broedseizoen de nesten beschermd zijn en niet mogen worden vernield of weggehaald.

Naast artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is er ook ontheffing aangevraagd van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1 lid 4 van de Wnb voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van de huismus. Uit de aanvraag blijkt dat er gewerkt wordt buiten de kwetsbare periode van de huismus en dat er tijdens de werkzaamheden voldoende alternatieve verblijfplaatsen beschikbaar blijven. Eventuele verstoring zal hier daarom geen wezenlijke invloed hebben op de staat van instandhouding van de huismus. Er kan hier gebruik gemaakt worden van de vrijstelling die artikel 3.1 lid 5 van de Wnb biedt.

2.2 *Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn*

De gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger zijn beschermde inheemse soorten als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, en bijlage II van het verdrag van Bern voor zover het de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger betreft, en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.5 lid 2 van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Op grond van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is het verboden om de voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 3.5 lid 4 van de Wnb vallen o.a. kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven maar ook essentiële vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van de voortplantingsplaats of rustplaats worden hieronder gerekend. Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen als holen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd door artikel 3.5 lid 4 van de Wnb.

Naast artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is ontheffing gevraagd voor artikel 3.5 lid 2 van de Wnb. Gelet op de werkzaamheden valt niet uit te sluiten dat er sprake is van mogelijk opzettelijke verstoring van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger daarom is ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.5 lid 2 van de Wnb noodzakelijk.

2.3 *Beoordelingsgronden ontheffing verlening*

Op grond van artikel 1.10 lid 3 van de Wnb dienen wij bij het afgeven van een ontheffing op grond van de Wnb rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de ontheffing anders vorm te geven.

Daarnaast blijkt uit de relevante wet- en regelgeving dat de aangevraagde ontheffing alleen kan worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing bestaat, de ontheffing aangevraagd wordt onder een aangewezen belang en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De ontheffinghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikel 3.3 lid 4 en artikel 3.8 lid 5 van de Wnb.

3. **Overwegingen**

De ontheffinghouder is voornemens om een groot aantal woningen gelegen in verschillende dorpen in Drenthe te isoleren. Hierbij gaat het in de meeste gevallen enkel om spouwmuurisolatie. Alleen in Zuidwolde worden ook de daken geïsoleerd. De werkzaamheden vinden enkel aan de woningen plaats. Het omliggende groen en de bestaande landschapselementen blijven behouden.

Uitgevoerd onderzoek

Om de aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied vast te stellen is in 2018 ecologisch onderzoek uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat in de woningen in het plangebied nesten van de huismus en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger aanwezig zijn. De werkzaamheden hebben hierbij effect op 3 nesten van de huismus, 1 kraamverblijf, 19 zomerverblijven en 39 paarverblijven van gewone dwergvleermuis, 8 paarverblijven van de ruige dwergvleermuis, 5 kraamverblijven en 8 zomerverblijven van de laatvlieger. De kraamverblijven van de laatvlieger en de gewone dwergvleermuis zullen verder in deze ontheffing niet worden meegenomen.

Om ruimte voor de vleermuizen in de woningen te behouden wordt gebruik gemaakt van een op maat gemaakte inbouwvoorziening. Omdat er nog weinig ervaring is met deze voorzieningen worden de voorzieningen gemonitord op in gebruik name door vleermuizen. Omdat van de laatvlieger bekend is dat deze niet altijd nieuwe voorzieningen accepteert is ervoor gekozen om in eerste instantie maar 5 van de 8 zomerverblijven in deze ontheffing op te nemen. Deze verblijven worden meegenomen in de monitoring om zo te kunnen beoordelen of deze inbouwvoorzieningen ook voor de laatvlieger geschikt zijn.

3.1 Alternatievenafweging

De isolatiewerkzaamheden zijn gebonden aan deze woningen en dus aan deze locaties. Andere alternatieve wijzen om de woningen te verduurzamen, zoals bijvoorbeeld sloop en nieuwbouw hebben voor de aanwezige soorten geen meerwaarde en zijn ingrijpender dan renovatie. De planning van de werkzaamheden is aangepast aan de functies die de verschillende woningen hebben voor de verschillende soorten. Door daarnaast voldoende alternatieve verblijfplaatsen aan te bieden voor huismus, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met aanwezige beschermde soorten en worden effecten zoveel als mogelijk beperkt. Voor de ingreep bestaat geen andere bevredigende oplossing.

3.2 Belangenafweging

De ontheffinghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van volksgezondheid of openbare veiligheid, genoemd in artikel 3.3 lid 4 sub b onder 1 van de Wnb. Daarnaast wordt aangegeven te werken in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten genoemd in artikel 3.8 lid 5 sub b onder 3 van de Wnb.

Volksgezondheid of openbare veiligheid (of andere dwingende redenen van groot openbaar belang)

De ontheffinghouder houdt zich aan het Convenant Energiebesparing Huursector, dat als doelstelling heeft om de uitstoot van broeikasgassen met 20% te verminderen in 2020 en het verbeteren van de energie labels van woningen naar gemiddeld energielabel B. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het vertragen van de klimaatverandering. Daarnaast is het klimaat in de woningen niet optimaal als gevolg van tocht en vocht. Hierdoor zijn ook schimmelproblemen ontstaan. In vochtige woningen komen meer schimmels en huisstofmijten voor die voor allergieën kunnen zorgen of astma en reumaklachten kunnen verergeren. Na afloop van de renovatie zijn de woningen beter geïsoleerd waardoor een gezonder leefklimaat ontstaat.

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. De genoemde belangen vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde soorten te rechtvaardigen.

3.3 Staat van instandhouding

Huisumus

De staat van instandhouding van de huismus is beoordeeld als matig ongunstig waar het gaat om populatie en verspreiding. Het leefgebied en toekomstperspectief van de huismus is wel gunstig. De laatste jaren vertoont de populatie een kleine toename (www.sovon.nl).

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn in Nederland de meest algemeen voorkomende vleermuizensoorten. De populaties wordt respectievelijk geschat op 300.000 tot 600.000 individuen (Ottenburg & Van Swaay, red., 2014) en 50.000 tot 100.000 individuen (Kennisdocument BIJ12, 2017). Er zijn geen aanduidingen dat de landelijke populaties in haar staat van instandhouding wordt bedreigd.

Laatvlieger

De Zoogdierverseniging VZZ (2007) schat een Nederlandse populatiegrootte van 30.000 tot 50.000 volwassen dieren in 1994, voldoende om te mogen spreken van een duurzame populatie. De Nederlandse populatie kan als één geheel beschouwd worden, omdat de soort mobiel is en verspreid door het land voorkomt (Ottburg & van Swaay, red., 2014). In de laatste periode zijn meer waarnemingen gedaan, maar het is niet zeker of er sprake is van een verandering in aantallen of verspreiding. Daarvoor zijn er onvoldoende systematisch verzamelde gegevens beschikbaar (Broekhuizen *et al.* 2016).

De werkzaamheden worden buiten de meest kwetsbare periode van de aanwezige soorten uitgevoerd. Dus buiten het broedseizoen van de huismus en buiten het kraamseizoen van de vleermuizen. De werkzaamheden zijn beperkt qua tijdsbestek (20 woningen per week) en na afronding van de werkzaamheden zijn de woningen direct weer geschikt voor de betreffende soorten. Tijdens de werkzaamheden zijn er alternatieve verblijfplaatsen aanwezig in de omliggende woningen. Omdat de werkzaamheden zowel qua tijd als ruimte gefaseerd uitgevoerd worden, wordt verstoring van de soorten zoveel mogelijk voorkomen. Negatieve effecten op de staat van instandhouding worden daarom niet verwacht.

3.4 Zorgplicht en broedseizoen

Naast de soorten waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Artikel 1.11 van de Wnb gebiedt eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Naast de zorgplicht dient de ontheffinghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Over het algemeen wordt voor het broedseizoen van vogels een periode aangehouden van 15 maart t/m 15 juli. Echter, dit kan in de praktijk per vogelsoort en per individu verschillen. Een deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige soorten ten einde is.

3.5 Gebiedsbescherming

De verschillende locaties maken geen deel uit van Natura 2000-gebieden. Tevens zijn er geen ecologische relaties tussen de woningen en Natura 2000 gebieden in de omgeving. Werkzaamheden die binnen de plangebieden vallen hebben daarmee geen effecten op beschermde natuurgebieden in de omgeving.

4. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij ontheffing van de Wnb te verlenen. Aan deze ontheffing zijn de voorschriften verbonden zoals vermeld in het besluit.